

Facit

till Svårt litterärt korsord,
julen 2022,
starback.se/kors/jul2022/
av Per Starbäck

Vågrätt

1 BUSSRESA

Det är i ”Sagan om busschauffören som tänkte att va fan”
i *Sagor för barn över 18 år* av Tage Danielsson

5 STATY

Såväl utanför Göteborgs stadsbibliotek som i Huddinge
centrum finns det statyer som föreställer Karin Boye.
(Båda dessa statyer är gjorda av Peter Linde.)

8 DUNUNGEN

Citatet är från novellen *Dunungen* av Selma Lagerlöf. En
ung kvinna och hennes fästman kommer på besök hos
fästmannens föräldrar. Den finns även som skådespel
och har filmatiserats ett par gånger.

9 MOBERG

Mrs. Henry O. Jackson, det är ingen annan än Ulrika i
Utvandrarserien av Vilhelm Moberg. Citatet är från den
sista boken – *Sista brevet till Sverige*.

12 DUELL

Lasse Lucidor dog i en duell 1674.

14 LILLIPUT

Det mest kända av länderna som Gulliver besöker i *Gulli-
vers resor* av Jonathan Swift. Mildendo är dess huvudstad.

16 FOLKSKOLEGRABB

*Vi spelade kula på torget en dag,
en liten folkskolegrabb och jag.*

*Jag hade väl femti, han hade fem.
Vi spelte. Och han förlorade dem.*

*Han snorade till och gav mig en blick,
då jag visslade överlägset och gick.*

”Jag” i denna dikt av Sten Selander ångrade sig och ville
lämna tillbaka kulorna till den ledsne pojken, men fick
inte tag på honom, och nu är det för sent.

*Man kan inte lämna kulor igen
och trösta pojkar, som stelnat till män.*

B	U	S	S	R	E	S	A		S	T	A	T	Y		
A		A		A		P				R		I			
D	U	N	U	N	G	E	N		M	O	B	E	R	G	
A		D				L		K		L		R		A	
D	U	E	L	L				L	I	L	L	I	P	U	T
E		M		U		S		P						S	
	F	O	L	K	S	K	O	L	E	G	R	A	B	B	
D		S		A		U		I		E		H		Y	
Ö	V	E	R	S	Ä	T	T	N	I	N	G	A	R		
E						T		G		U	S		A		
N	E	J	L	I	K	A	N			A	R	V	I	D	
D		E		D		R		D				E		O	
E	R	N	A	U	X			S	A	N	D	G	R	E	N
		N		N				H		A		U		I	
	L	Y	R	A	N			A	L	I	N	G	S	Å	S

20 ÖVERSÄTTNINGAR

I Unescos databas *Index Translationum* med översättning-
ar ligger Astrid Lindgren i solklar topp över antal över-
sättningar för författare som skriver på svenska (följd
av Henning Mankell, Margit Sandemo, Tove Jansson och
Selma Lagerlöf).

22 NEJLIKAN

Bilden av den lilla röda nejlikan skulle betyda att pap-
peret kommer från revolutionsmotståndsmannen ”Röda
nejlikan” i baronessan Orczys roman med det namnet.

I original heter den *The Scarlet Pimpernel* och är i själva
verket inte en nejlika utan *rödmire*.

25 ARVID

Arvid Falk i *Röda rummet* av August Strindberg.

27 ERNAUX

Årets nobelpristagare! Gick kanske att gissa av det frans-
ka och att det handlade om någons far? Boken är nämli-
gen *Min far*.

28 SANDGREN

Prismotiveringen gäller Lydia Sandgren och hennes de-
butroman *Samlade verk* (2020).

30 LYRAN

Rymdskeppet *Aniara* driver mot stjärnbilden Lyran i dikt-
eposet av Harry Martinson.

31 ALINGSÅS

Karin Boyes kropp hittades vid en stor sten i utkanten av Alingsås; senare har den gjorts till en minnessten.

Lodrätt

1 BADADE

Bokhandlaren i *Bokhandlaren som slutade bada* av Fritiof Nilsson Piraten bor i samhället Grimsby, ej att förväxla med flera andra Grimsby.

2 SANDEMOSE

Detta var några punkter i "Jantelagen" i *En flykting korsar sitt spår* av Aksel Sandemose. Den första punkten är mycket mer känd: "Du skall inte tro att du är något".

3 RAN

Ran är havsdjupets gudinna och citatet är från "Vikingabalk" i *Frithiofs saga* av Esaias Tegnér.

4 SPEL

Rent spel från 1989 blev Tove Janssons sista roman.

6 TROLL

Skord är ett troll i *Rövarna i Skuleskogen* av Kerstin Ekman.

7 TIERP

Lugn föddes där, men växte upp i Skövde och sen Stockholm.

10 GATSBY

Från *Den store Gatsby* av F. Scott Fitzgerald.

11 KIPLING

Kotick som såg ut som en liten vit snigel är den *vita sälen* som en av berättelserna i *Djungelboken* av Rudyard Kipling handlar om.

13 LUKAS

Det var Emil i Lönneberga som lyckades att få den bångstyrige hästen Lukas lugn så att han kunde skos. Ett förlat ord från den tidigare ägaren gjorde att Emil därmed fick hästen gratis.

15 SKUTTAR

"Rönnerdahl han skuttar med ett skratt ur sin säng" i *Sjösala vals* av Evert Taube.

17 GENUA

Där satt Marco Polo i fängelse tillsammans med Rustichello och dikterade sina äventyr för denne.

18 AHASVERUS

Det är i *Ahasverus* av Pär Lagerkvist som titelfiguren, alltså "den vandrande juden", beklagar sig så.

19 DÖENDE

Det är Kung Lear som säger detta i pjäsen om honom av Shakespeare. Han bär sin döda dotter Cordelia i sina armar, men hoppas att hon lever ("titta på hennes läppar!"). Han känner själv hur han kvävs (och ber om att en knapp ska knäppas upp). Sen dör han.

21 ADONIS

Bion från Smyrna diktade om denne sköne yngling och gud före vår tideräknings början; och så är det också ett alias för den syriske poeten Ali Ahmad Said Asbar, född 1930.

23 JENNY

Det första citatet var från romanen *Jenny* av Sigrid Undset (1911). Det andra från romanen *Jenny* av Jonas Gardell (2006).

24 IDUNA

Den tidskriften gavs ut av Götiska förbundet med Erik Gustaf Geijer som redaktör, och många av hans dikter, såsom de två nämnda, publicerades första gången där.

26 DAHL

Det finns ännu fler författare med detta efternamn.

29 DAN

Erik Bergman (1869–1932) skrev kåserier under pseudonymen "Dan".

Vi ses igen till i jul i år! Får se om det går att få in årets nobelprisvinnare då också.